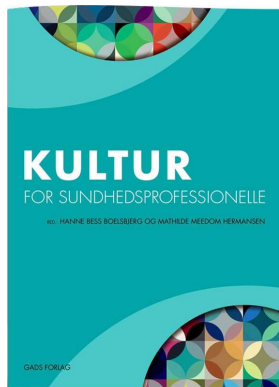

Anmeldelser

I denne udgave af Sygeplejersken anmeldes bøgerne "Kultur for sundhedsprofessionelle", "Patientinvolvering – med konceptet Coaching to Selfcare", "Metodevalg i en dynamisk pædagogisk praksis" samt dokumentarfilmen "Det er ikke slut endnu".

Sygeplejersken 2022 ; (1): 44-46. Anmeldelser

Mødet med patienten er altid et kulturmøde

Hanne Bess Boelsbjerg og
Mathilde Meedom Hermansen (red.)
Kultur for sundhedsprofessionelle
Gads forlag 2021
208 sider – 269,95 kr.

"Kultur er noget man ser med, snarere end det man ser" (citater fra kulturhistoriker Kirsten Hastrup, som refereres i bogen). Det fleksible kulturbegreb vendes og drejes indsigtsgivende og oplysende. Formålet med bogen er netop at belyse kultur og skabe en kritisk refleksion over, at kultur anskues som noget, der er særegent for en gruppe mennesker.

Det har relevans for sundhedsprofessionelle, der ellers risikerer at overføre tidligere erfaringer med en patients kultur til patienter, der har en lignende baggrund. Herved kommer kultur til at påvirke mødet mellem mennesker.

Gennem kapitlerne skabes en nuanceret forståelse for kultur, og der fokuseres på, hvordan kultur optræder som et spændingsfelt og mulighedsrum i mødet mellem mennesker. Sygeplejersker og andre med erfaring og videreuddannelse inden for feltet har bidraget sammen med andre kyndige på området. Flere med erfaringer og forskning fra migrantområdet.

Mette Terp Højbye og Tine Tjørnhøj-Thomsen indfører os i kultur i en sundhedsprofessionel kontekst. De retter opmærksomheden mod tilblivelsen af kategorier og kategoriseringer og understreger, at kultur hele tiden er under forandring - en foranderlig, dynamisk og relationel

størrelse. Hvilket jeg vil mene, gør refleksionerne relevante for alle sundhedsprofessionelle.

Ved at være opmærksom på stereotype kulturopfattelser kan kultur komme til at skygge for et ulighedsspekt, hvis patientens kulturelt betingede vaner udpeges som forklaringsmodellen for uhensigtsmæssig sundhedsadfærd. Måske ovenikøbet medvirke til en dem-/os-forestilling, der tager afsæt i det nationale paradigme om enshed og ensartethed. Det kan medføre ulighed i behandling.

Det betones flere gange, at mødet med patienter altid er et kulturmøde - uanset herkomst. Vigtigt at have på sinde.

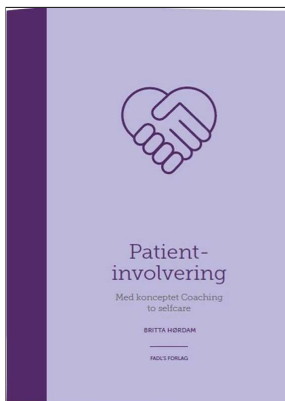
Andre kapitler beskæftiger sig med dannelse af professionsidentitet og arbejdskultur, det multikulturelle samfund, racialisering af forskellighed. Racialisering er en proces, hvori man kategoriserer en gruppe mennesker med negative værdier ud fra deres biologiske eller kulturelle kendetegn, samtidig med at man fremstiller gruppen som uforenelig med resten af befolkningen. Det adskiller sig fra racisme, der bygger på en teori om, at nogle racer er bedre end andre.

Lamies Nassiri og Peter Hervik viser, at dem-/os-retorikken kan komme til udtryk i små dagligdags hændelser, som afsenderen ikke tillægger større betydning.

En vigtig indfaldsvinkel for inddragelse af patienten og fælles beslutningstagning er tolkens perspektiv. Tolken som både oversætter af budskaber og som formidler af kultur. Lovgivning, retningslinjer, bekendtgørelser og regler samt god praksis gennemgås tillige med udfordringer og barrierer. Udfordringen for sundhedsprofessionelle er at bevare integritet, medfølelse, indlevelse og faglighed. De fleste kapitler har indledning, opsummerende afrunding, refleksionsspørgsmål og gode referencer.

Marianne Mahler, sygeplejerske, Dr.PH

Uden klart formål

Britta Hørdam, Anne-Katrine Rønn Mathiassen, (red.)
Patientinvolvering – med konceptet Coaching to Selfcare
FADLIS Forlag 2021- 180 sider – 279,95 kr.

Identificér behovet for sygepleje og styrk empowerment og egenomsorg hos patienten.

Konceptet Coaching to Selfcare er udviklet af Britta Hørdam gennem tre forskningsprojekter, som beskrives, og her giver Britta Hørdam samtidig flere konkrete råd til novicer inden for forskning videre. Herefter afprøves konceptet i en anden kontekst, hvor også kompetenceudvikling af sygeplejersker er et væsentligt resultat.

I bogen præsenteres også POMI-modellen (Prædispositioner, Observationer, Metoder og Intervention), som er en model, der ligeledes er udviklet af bl.a. Britta Hørdam. POMI-modellen er en model for klinisk beslutningstagning, hvor sygeplejersken guides til at inddrage patienten. I bogen gives flere eksempler på modellens anvendelsesmuligheder såvel sammen med konceptet Coaching to Selfcare som uden konceptet.

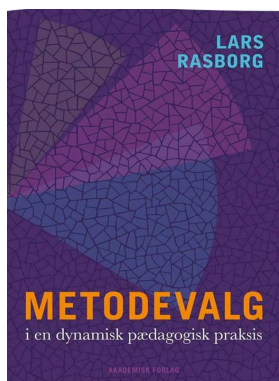
Bogen handler således om konceptet Coaching to Selfcare og POMI-modellen og dermed også om patientinvolvering. Men bogens titel kunne med fordel have været mere specifik og beskrivende.

Forfatterne vil mange ting med denne bog: Præsentere udviklingen af konceptet Coaching to Selfcare, præsentere POMI-modellen, komme med eksempler på konceptets og modellens anvendelsesmuligheder, give råd vedrørende forskning og stille studiespørgsmål. Bogen kommer

derved til at fremstå uden et klart formål.

Vibeke Bregnballe, Ekstern lektor på Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet

Eksempler fra praksis savnes

Lars Rasborg
Metodevalg i en dynamisk pædagogisk praksis
Akademisk forlag 2021- 242 sider – 299,95 kr.

Lars Rasborg har mange års arbejds erfaring med børn og unge. Først fra sin tid som pædagog, siden som miljøterapeut på et behandlingshjem og senest som klinisk psykolog. Lars Rasborg har med bogen ønsket at videregive sine erfaringer fra arbejdet med børn og unge og de voksne omkring dem. Bogen beskriver en metode – enhedsmodellen – som forfatteren har udviklet i sin pædagogiske praksis.

Kort fortalt består den af tre elementer. I det første element fortæller man et barn, hvad man ønsker, det skal gøre. Virker det ikke, kan man forsøge sig med at undersøge barnets mening og perspektiv og indgå en aftale med barnet. Virker det heller ikke, kan man forsøge at spejle barnet for på den måde at få det til at samarbejde.

Det er ikke nogen let bog at løbe igennem. Da bogen er erfaringsbaseret, ville det have givet langt bedre mulighed for overførbare og praksisrefleksion, hvis den trak på og var underbygget med konkrete praksiseksempler.

Der henvises meget lidt til udviklingspsykologi, neuropsykologi, tilknytningsteorier og nyere forskning i traumer og den betydning, traumer har for børns følelsesmæssige og mentale udvikling.

En viden som er vigtig, hvis man skal lykkes i sit pædagogiske arbejde. Enhedsmodellen mister af disse grunde sin troværdighed.

Tilbage til livet

Louise Detlefsen, dokumentarfilm

Det er ikke slut endnu

Biografversion 94 minutter, tv-version

40 minutter (TV2 Play).

Visning af filmen for grupper og fagfolk ved henvendelse til Sophie Worming på

sophie@camerafilm.dk

En livsbekræftende film om den sidste tid af livet inden afslutningen.

Vi bliver ført ind i hverdagen på plejehjemmet "Dagmarsminde", der er specialiseret i plejen af demente borgere. Vi møder de bange frustrationer ved ankomsten til et nyt sted, frygten for hvad man nu udsættes for. Vi oplever, hvordan nye beboere, efter en lang periode med overmedicinering, langsomt kommer op til overfladen og viser deres personlighed.

Vi kan se, hvordan øjenkontakt, berøring, nærvær, omsorg og respekt for det enkelte menneske medvirker til denne kommen tilbage til livet.

Her vises en pleje og omsorg, der fokuserer på, hvorfor en borger er udadreagerende, og hvad der fremover kan gøres, for at den tilstand ikke opstår. Vi oplever, hvordan en evt. voldelig adfærd ikke klandres beboeren, men peger på fem minutters uopmærksomhed fra det tilstedeværende personale, som kunne have grebet ind, før situationen opstod.

Det er ikke et sted, hvor døden er gemt bort og sløret. Når en beboer dør, sættes flaget på halv, resten af beboerne samles og med et glas i hånden og ledsaget af en sang, som afdøde holdt af, bliver

kisten kørt gennem opholdsstuen, og den afdøde mindes.

Filmen viser på smukkeste vis, hvordan naturen er en kraft, som beboerne suger til sig. Det viser sig på mange måder: En stille sang for sig selv, lyset i tidligere slukkede øjne eller fryden ved at føle barken på et træ. Ja, selv nye venskaber når at spire – eller er det kærlighed?

Sidder man og tænker: "Jamen, jeg har set filmen på TV2", så er svaret nej. Der var tale om en overfladisk gennemgang af filmen, der forsøgte at få det hele med, og derved ikke får noget med.

Filmen skal ses i sin helhed og gerne kombineret med læsning af plejehjemsleder May Bjerre Eibys bøger: 'Når omsorg er den bedste medicin' (2017), og 'Omsorgsmanifestet' (2020).

Jens Bydam, sygeplejerske, cand.phil.

Kort nyt om bøger ved Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør Sygeplejersken og Fag&Forskning

Peter Øvig Knudsen

Jeg er hvad jeg husker. Efter elektrochokket mellem mirakler og mareridt

Gyldendal 2021, 301 sider – 224,95 kr. (vejl.)

Peter Øvig mener, at filmen 'Gøgereden' fra 1975 med Jack Nicholson har haft stor indflydelse på modstanden mod elektrochok og faktisk stadigvæk har det. Selv er han tilhænger af metoden, når intet andet virker, sådan som det var for ham. Efter tre behandlinger skete der noget, og efter syv var han helbredt for en svær psykotisk depression. Bogen er dels personlig og beskriver forløbet og familiens reaktioner, dels historisk og handler om elektrochok, f.eks. hvordan CIA har eksperimenteret med metoden mhp. at kunne hjernevaske mennesker.

Elektrochok beskrives i bogen både positivt af Øvig, som selv har haft gavn af behandlingen og negativt af en person, Pernille, hvis hukommelse er slettet fuldstændigt efter behandlingen. Øvig er efter sin egen depression og alvorlige sygdom venligt stemt over for psykiatrien, hvilket han ikke har været tidligere. Helt rart at høre.

Lotte Paarup

Når kroppen siger fra. Tag kontakten igen. Om belastninger og stress

Content Publishing 2021, 228 sider – 219 kr. (vejl.)

Forfatteren er tredobbelts terapeut, dvs. fysio- åndedræts- og kropsterapeut, og hun har begået en brugsbog, der, som hun slår fast, ikke bare skal læses, den skal bruges. Dvs. at de tilgængelige øvelser, lydfiler og videoer alle skal tages i anvendelse. Hensigten er, at bogens ejer bliver bevidst om sin vidunderlige krop og hjælpes til at skabe forbindelse til den, så det ikke blot er hovedet, men hele den sanselige krop, der får liv.

Bogen består af 10 kapitler, og indledningen fortæller i fem bullets læseren, hvad man får ud af den – og det er ikke så lidt. Nogle af siderne er grå – det ser ud til, at disse sider er skrevet af andre fagpersoner, f.eks. kiropraktor, fysioterapeut og en seniorkonsulent. Desuden 71 øvelser til fysisk og psykisk velvære – bl.a. en, der kræver tape over munden om natten.

Maria Jensen og Troels Vedel

Nu skal du høre. Sygehusdansk for sundhedspersonale. Dansk som andetsprog

Sygehusdansk 2021, 116 sider – 379,95 kr.

Lydfiler og rettenøgle til opgaver findes på www.sygehusdansk.dk

En øvebog til professionelle i sundhedsvæsenet, som kun har lært dansk i kortere tid, f.eks. udenlandske læger og sygeplejersker. Fagsproget får lyd på, hvis man både læser og lytter til teksterne, der findes som lydfiler på hjemmesiden. I de enkelte situationer i bogen taler læger og sygeplejersker med patienter om deres diagnoser, forløb, pleje og behandling, og ideen er, at materialet kan bruges både til undervisning og selvstudie. Illustrationerne er enkle og lette at afkode. Læseren/lytteren kan f.eks. komme igennem et afsnit med titlen 'Blodprop i hjernen': "Hvad bruger man til en neurologisk undersøgelse?" og "Hvad siger man til en neurologisk undersøgelse?"

Åreforkalkning i hjertet og tilhørende rygestopguide er en del af pensum, og hele vejen igennem stiller bogen spørgsmål til det læste og beder om svar på skriftlige opgaver. Virker den pædagogiske tilgang? Jeg ved det ikke, men falder sproget den fremmede læge eller sygeplejerske virkelig svært, må det være forsøget værd at læse/lytte.

Emneord:

Litteratur